

Whitepaper:

Effectief gebruik van technologie

*Wat is dat precies en waarom heeft jouw organisatie
hier (ook) behoefte aan?*

(versie 1.0, januari 2026)



Introductie

In de praktijk blijkt dat de meeste organisaties gemiddeld slechts een beperkt deel van het beschikbare potentieel van hun technologie benutten. Dit terwijl de kosten voor aanschaf, beheer en ondersteuning door blijven lopen en zelfs toe zullen nemen. Dit leidt niet alleen tot een continue stroom van kosten, maar ook tot ongenoegen bij gebruikers en het uitblijven van de toegevoegde waarde die je beoogd met technologie.

Digitale adoptie richt zich precies op deze uitdaging. Door het juiste inzicht te genereren, effectief gebruik stuurbaar te maken en daadwerkelijk baten te realiseren, helpt digitale adoptie je organisatie om meer rendement te halen uit je technologie.

Niet door nóg meer technologie toe te voegen, maar door beter gebruik te maken van wat er al is. Deze whitepaper is bedoeld voor bestuurders, leiders en professionals die verantwoordelijk zijn voor technologie en verandering in hun organisatie.



Wat weet je na het lezen van deze whitepaper?

- Wat het concept digitale adoptie is en waarom jouw organisatie er iets mee zou moeten doen.
- Dat de baten uit de technologie in jouw organisatie onvoldoende inzichtelijk zijn.
- Hoe je in control kan komen en met welke tools je dit doet.
- Dat het boek *Niet nog meer technologie* je nog meer handvatten gaat geven, zodat je zelf aan de slag kan.

1. De urgentie voor jouw organisatie: *technologie groeit, waarde niet (altijd)*

Wist jij dat...

- 60% van de gebruikers hebben het gevoel onvoldoende affiniteit met technologie te hebben, onvoldoende geschoold te zijn en vinden ze dat ze over te weinig skills beschikken om technologie goed te benutten. Mede hierdoor wordt circa 20-30% van de potentie van deze technologie in organisaties benut. (1) (2) (3)
- De kosten van technologie blijven jaarlijks groeien. We geven in Nederland jaarlijks ~6,5 miljard aan ICT uit en die kosten groeien ieder jaar met ongeveer 8%? (4)
- Het is vaak niet duidelijk (genoeg) welke baten technologie precies oplevert of op zou moeten leveren voor jouw organisatie (5)
- Het probleem is dan niet zozeer in de technologie *an sich*, maar eerder het concreet onderbouwde inzicht, de focus op de menselijke kant en/of de (be)sturing van het proces.



Leuk om in de praktijk te onderzoeken:

Wie in jou organisatie kan er eigenlijk goed onderbouwd uitleggen welke technologie écht de juiste baten oplevert– en welke niet?

2. Wat is digitale adoptie en waarom moet jouw organisatie er iets mee?

Digitale adoptie = effectief gebruik

Dit concept is géén eenmalige actie en niet alleen een sluitstuk van een implementatie of transformatie. Het is een methode waarmee je:

- aantoont hoe goed technologie in gebruik is bij een persoon, groep of organisatie.
- weet welke baten je technologie aan je organisatie toevoegt
- die baten vervolgens continu kan blijven meten



Effectief gebruik = gewenste baten!

Het gaat er om dat technologie een bepaalde waarden oplevert voor je organisatie in de vorm van baten. Het is eigenlijk heel simpel, want waarom heb je die technologie anders?

Die baten en zijn uit te drukken op verschillende manieren:

- **Operationele baten**
- **Financiële baten**
- **Culturele baten**
- **Innovatieve baten**

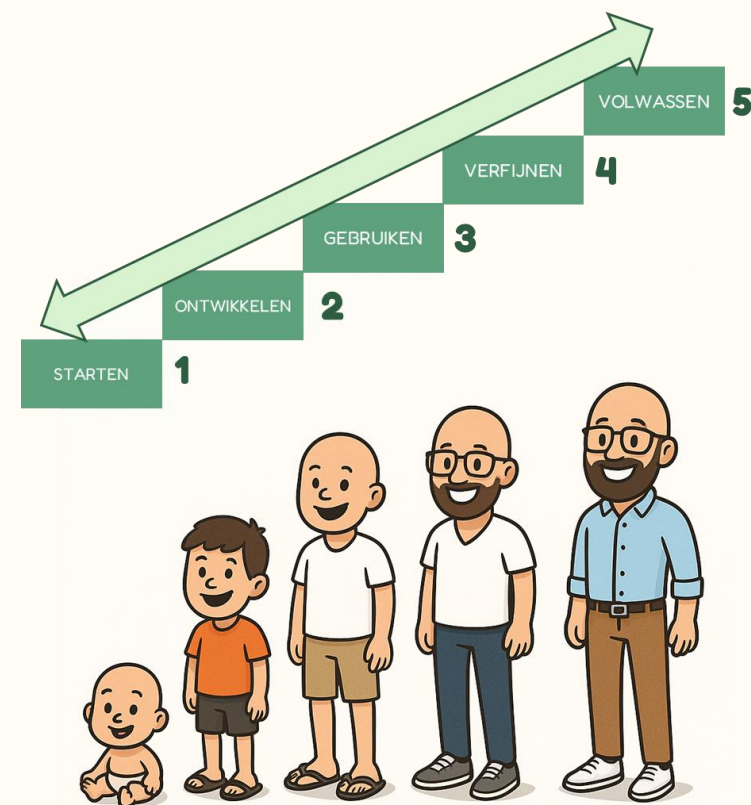


3. Hoe volwassen is het gebruik van technologie in jouw organisatie?

Als digitale adoptie gaat over effectief gebruik, dan is de logische vervolgvraag: hoe volwassen is je organisatie precies?

Je kan het volwassenheidsniveau van het technologiegebruik (*systemen en methoden*) inzichtelijk maken. Maar wat is dan je volwassenheid? We onderscheiden hierin 5 niveaus:

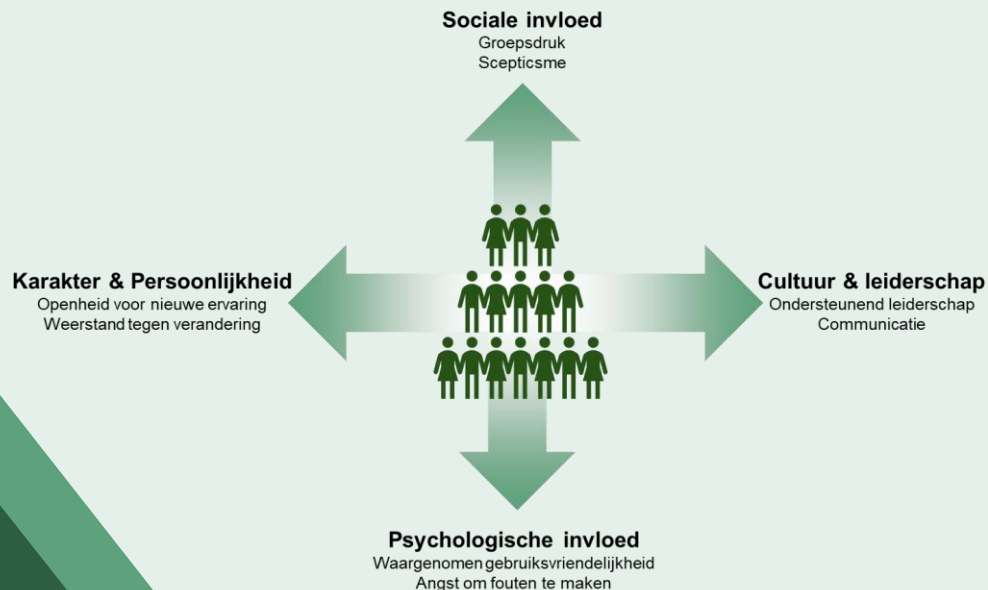
1. **Starten**; je technologie is nieuw of recent vernieuwen en vraagt om actieve communicatie, ondersteuning en gerichte trainingen om gebruikers op weg te helpen.
2. **Ontwikkelen**; je gebruikers leren nieuwe of bestaande functies beter benutten door scholing en ontwikkeling van nieuwe skills.
3. **Gebruiken**; de technologie wordt continu aangepast aan veranderende processen en behoeften, waarbij continue evaluatie centraal staat.
4. **Verfijnen**; de technologie wordt continu geanalyseerd, waarbij op basis van data patronen worden herkend om prestaties te verbeteren en functionaliteit verder te verfijnen.
5. **Volwassen**; de technologie is volledig geïntegreerd in de organisatie. Periodiek wordt geëvalueerd of vernieuwing of optimalisatie nodig is.



4. Digitale adoptie is mensenwerk

Technologie faalt zelden door de techniek, maar bijna altijd door menselijk gedrag.

Verschillen in *digitale vaardigheden*, de verschillende *generaties*, *cultuur* en *context* bepalen of technologie al dan niet wordt omarmd door de gebruikers in je organisatie. Effectieve digitale adoptie vraagt daarom om inzicht in de menselijke kant van technologie.



Wat beïnvloedt gebruik van technologie in de praktijk?

- **Sociale invloed**

Wij mensen beïnvloeden elkaar in het gebruik van nieuwe dingen. Dat is hoe wij werken, want we praten immers met elkaar en wisselen informatie uit.

- **Karakter en persoonlijkheid**

Ieder persoon is anders en ieder individu in een organisatie heeft een rol en bijbehorende machtspositie, ervaring en historie en vooral ook een eigen mening.

- **Cultuur & leiderschap**

De verschillende (micro)culturen en stijlen aan leiderschap in de organisatie.

- **Psychologische invloeden** beïnvloeden waarop gebruikers technologie ervaren en ermee omgaan.

5. Gebruik de juiste hulpmiddelen, zoals DAVO

DAVO (*Digitale Adoptie Volwassenheid*) is het meetinstrument of de tool die de volwassenheid van digitale adoptie in je organisatie inzichtelijk maakt.

DAVO bestaat uit een analyse en een checklist:

1. De *gebruikersanalyse*, die de volwassenheid van het gebruik van specifieke technologie (systeem of methode) in kaart brengt.
2. De *organisatiechecklist*, die de context van de organisatie in kaart brengt

Uit beide analyses komen inzichten en informatie, die in overleg met stakeholders te vertalen zijn naar acties of een actielijst.

Zo kan je gerichter keuzes maken met welke technologie je verder wilt, waar je moet doorontwikkelen of waar je afscheid van wilt nemen.

Zie de volgende pagina voor meer praktische toelichting over DAVO.

DAVO = Gebruiksanalyse + Organisatiechecklist =

Een analyse om inzicht te krijgen in het gebruik van een systeem of methode.

Een analyse waarmee je op organisatieniveau bekijkt welke factoren invloed kunnen hebben op het gebruik.



Wat DAVO je oplevert

- objectief inzicht in gebruik en waarde van systemen en methodieken (Scrum, ITIL, etc);
- onderbouwing voor investerings- en stopbesluiten;
- focus op optimalisatie vóór nieuwe aanschaf;
- een gedeelde taal tussen bestuur, IT en business.
- DAVO beoordeelt het gebruik van technologie, niet de prestaties van mensen. Dat maakt het veilig, feitelijk en bestuurbaar.

DAVO = Gebruiksanalyse

+

Organisatiechecklist



Keuze



Doorgaan zonder al te veel aanpassingen



Doorontwikkeling



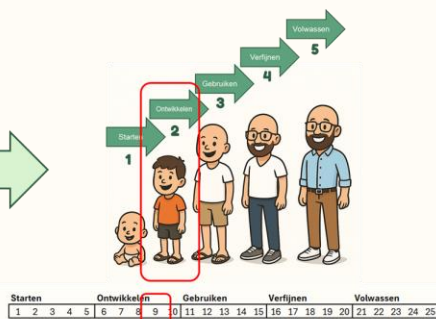
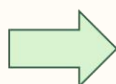
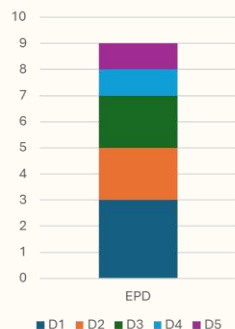
Afscheid nemen

- Met deze analyse bepaal je het volwassenheidsniveau van een systeem of methode
- Informatie kan je ophalen met een enquête bij eindgebruikers
- Uitvraag in 5 categorieën (zie hieronder voor systemen) met onderliggende vragen.
- De scores verzamel je in een totaaloverzicht. De score is direct door te vertalen naar het volwassenheidsniveau.
- De uitkomsten geven waar je risico's of verbeterpotentieel zitten

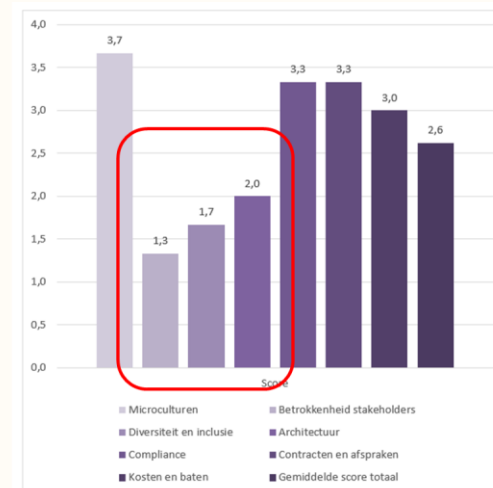
- Deze checklist geeft context over de organisatie.
- Informatie kan je ophalen met een enquête bij je stakeholders
- Uitvraag in 7 categorieën (zie hieronder) met onderliggende vragen.
- De scores verzamel je in een totaaloverzicht. De uitkomsten geven het volwassenheidsniveau van de categorieën weer en waar je risico's of verbeterpotentieel zitten.

Categorieën:

- 1 – Gebruik van het systeem
- 2 – Gebruik je de volledige functionaliteit
- 3 – Kennis en vaardigheden
- 4 – Verbeteren van werkprocessen
- 5 – Bijdrage aan organisatiedoelen



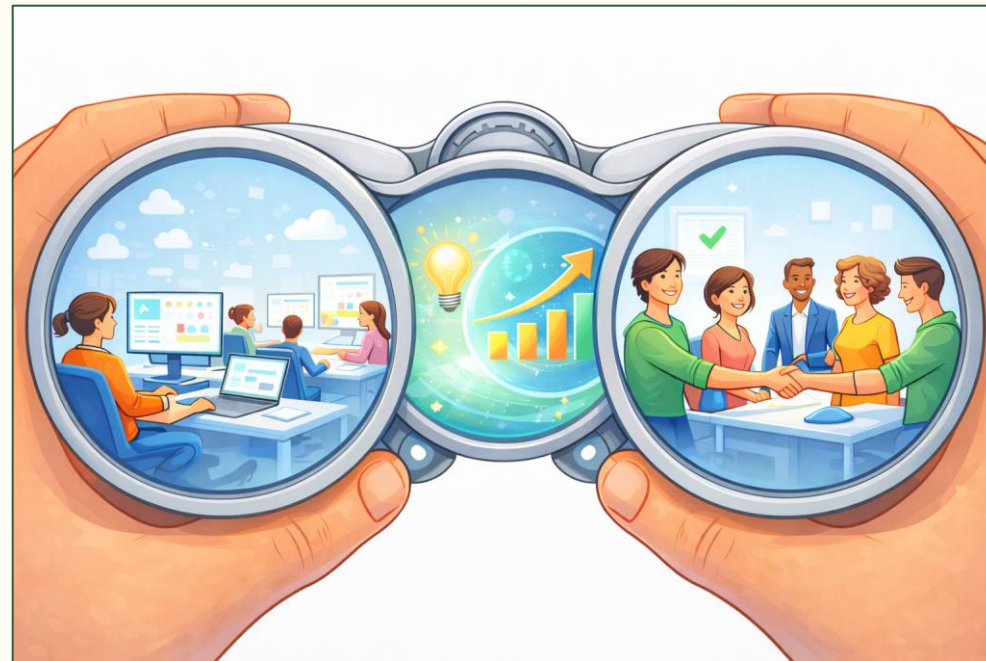
DAVO Organisatiechecklist



6. Wat levert digitale adoptie je op?

Organisaties die digitale adoptie goed verankeren, realiseren:

- ✓ Concreet inzicht in wat je organisatie aan technologie nodig heeft;
- ✓ Je weet het volwassenheidsniveau van de technologie die je organisatie in gebruikt heeft, waar je moet verbeteren en waar je afscheid van moet nemen.
- ✓ Kostenbesparing door het stoppen of consolideren van technologie die niet de gewenste waarde of baten oplevert;
- ✓ Een continu proces waardoor je sneller en met het juiste fundament kan besluiten of technologie wel/niet de juiste waarde toevoegt.
- ✓ Meer draagvlak bij stakeholders en daardoor minder verandermoedigheid;
- ✓ Sterkere businesscases voor toekomstige tech-investeringen;
- ✓ Effectief gebruik van (bestaande) technologie.



Je route naar digitale adoptie in 5 stappen:

1. Begrijp digitale adoptie
2. Onderzoek de effectieve inzet van technologie in je organisatie
3. Houdt rekening met de menselijke invloed
4. Creëer inzicht in je praktijk
5. Maak keuzes, evalueer en continueer



Meer weten?

Lees dan vooral verder! Te bestellen via [Managementboek.nl](https://www.managementboek.nl) of via [Van Duuren Media](https://www.vanduurenmedia.nl)

Kijk op de website: renewieringa.nl
Stel vragen via: contact@renewieringa.nl
Of via LinkedIn: [linkedin.com/in/rwieringa](https://www.linkedin.com/in/rwieringa)

De auteur

René Wieringa startte zijn loopbaan in 2000 op de helpdesk van een overheidsorganisatie en groeide door naar strategische leiderschaps- en verandermanagementrollen binnen IV en IT. Hij combineert 25 jaar praktijkervaring met een achtergrond in technische bedrijfskunde (BEng) en business & IT (MSc).

Zijn masteronderzoek naar digitale adoptie bij de Rijksoverheid vormde de basis voor het boek *Niet nog meer technologie*. Als ondernemer adviseert hij organisaties over informatiemanagement, technologie en verandering, en verzorgt hij trainingen en workshops.



Bronnen

1. McKinsey, 2024. Via <https://www.mckinsey.com/featured-insights/themes/how-top-performing-companies-approach-digital-transformation>
2. Gartner, 2023. Via <https://www.gartner.com/en/newsroom/press-releases/2021-02-03-gartner-hr-research-finds-fifty-eight-percent-of-the-workforce-will-need-new-skill-sets-to-do-their-jobs-successfully>
3. PWC, 2025. Via <https://www.pwc.nl/nl/actueel-en-publicaties/themas/de-toekomst-van-werk/hopes-and-fears-2025.html>
4. CBS, 2022. Via CBS.nl, ICT Kennis en Economie.
5. Enquête Digitale Adoptie, 2025. Via <https://renewieringa.nl/tool/enquetedigitaleadoptie/>